

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/l. Vse pošiljate je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverjeništvu Ljubljana

Licealna knjižnica
1058 Ljubljana, Strossmayerjeva ulica.
II. drž. gimn. (Bpl.)

Izhaja vsak četrtak. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članrino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2/50 od petih vrste. Inerdatni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Bivši avstrijsko-klerikalni prosvetni režim v polnem obsegu na vidiku.

Klerikalna hidra je hotela zavihetiti zopet svoj bič nad naprednim učiteljstvom, a roka pravice ga je v naši nacionalni državi vendar ustavila.

Na naše največje začudenje nam je državna policija zaplenila zadnjo številko »Učiteljskega Tovariša« po višjem nalogu. Zaplenjen je bil članek »Nasilja in persekucije novega prosvetnega režima«, ki je pisan v najmirnejšem tonu, v patriotskem duhu in je podprt z najstvarnejšimi dokazi. Ni se nam še dogodilo v svobodni jugoslovenski domovini, da bi bil »Učiteljski Tovariš« konfisciran, pač pa ponovno pod Avstrijo.

V četrtek zvečer smo prejeli sledeči odlok:

Policajska direkcija v Ljubljani.
Št. 15/58 Preds.

Ljubljana, dne 19. sept. 1924.

Zadeva: Zaplomba
»Učiteljski Tovariš«
z dne 18. 9. 1924, št. 37.

O d r e d b a.

Prepoveduje se razširjenje in prodajanje št. 37. v Ljubljani izhajajočega časopisa »Učiteljski Tovariš« od dne 18./IX. 1924 radi članka:

»Nasilja in persekucije novega prosvetnega režima« — v celnem obsegu.

Vsebinska tega članka more utemeljiti kaznjivo dejanje po § 103. s. kaz. in člen 13. in 138. ustave.

Izvršitev zaplembe je poverjena policijski direkciji v Ljubljani dne 18./IX. 1924.

Po naredbi ministrstva za notranje zadeve, oddelek za javno bezbednost z dne 13./X. 1921, J. B. št. 30.797 je razširjevanje druge izdaje te številke nedopustno.

Za policijskega direktorja:
L. S. Podpis nečitljiv.

Ob prejemu odloka smo se spomnili na Avstrijo; spomnili smo se na prega-

njanje nacionalnega učiteljstva s strani klerikalne stranke pod zaščito avstrijske vlade; spomnili smo se na vse konfiskacije »Učiteljskega Tovariša«, s katerimi nam je avstrijska vlada kratila svobodo besede, kadar smo se odločno postavili v bran za učiteljske pravice.

Bivši avstrijsko-klerikalni prosvetni režim je pričel dvigati svojo glavo tudi v svobodni jugoslovenski domovini in odpira svoje žrelo nasilja in krivic, s katerimi hoče oblagodariti v prvi vrsti slovensko učiteljstvo.

Glavno klerikalno glasilo v Ljubljani »Slovenec«, je pisal glede konfiskacije: »da prosvetno ministrstvo ne bo dovolilo hujskanja in puntanja kolovodij UJU« in ko bi tako pisali, kakor je pisal »Učiteljski Tovariš«, ne bi nas samo konfiscirali, marveč vtaknili v luknjo...

S tem je »Slovenec« nastavljal svoje denunciantno želo na dve strani, na ministra prosvete in na sodišče.

In kaj se je zgodilo?

Deželno, kot tiskovno sodišče je konfiskacijo »Učiteljskega Tovariša« še pred rokom 24 ur razveljavilo, ker sodni senat ni našel v našem članku nobenega prestopka ne po členu 103. s. k. z., ne po čl. 13. ali 138. ustave ter je s tem senat tudi ovrgel namigavanje »Slovenca« na ministra prosvete o hujskanju in puntanju kolovodij UJU in je sodni senat tudi ovrgel »Slovenčevu« željo, »da bi nas ne samo konfiscirali, temveč celo vtaknili v luknjo.«

To je najboljši dokaz, da je bil naš članek stvarno in dostojno pisan in strogo v iskrenem patriotskem duhu, kakor so pisali o tem srbski listi.

Ta slučaj nam je pa tudi jasen dokaz, kako tišči v ospredje pri nas bivši avstrijsko črno in belo žolti klerikalni prosvetni režim, ki ima pri nas svojo ostudno zgodovino, če bi to pripustili srbski napredni krogi.

Za enkrat je ostala na klerikalni strani samo — velika blamaža.

Engelbert Gangl — žrtev režimskega nasilja.

Ta vest ni prišla nepričakovano. Saj je »Slovenec« že dalje časa prikrito, a razumljivo namigaval, kaj namerava sedaj vsemogočna SLS. Klerikalna furija je zbesnela, zato pa udarja na desno in levo brez ozirov in obzirov, dokler razpolaga z nebrzdano silo in močjo. Kar ni uspelo ministru prosvete dr. A. Korošcu, to je dosegel ministrski predsednik gosp. Ljuba Davidović, ki je — kakor piše baš

zadnja številka »Narodne Prosvete« — »uvek poklanjal pažnjo učiteljstvu«. Trpke besede nam silijo v pero...

Dobro so vedeli za učinek namerjenega strela. Zadedeni so hoteli z njim vse napredno slovensko učiteljstvo, ker so dobro vedeli, kako to visi na svojem idejnem, narodnem in prosvetnem iniciatorju in voditelju. Zato pa proč z njim!

Klerikalci so izvršili ta nasilni akt v imenu »reda, pravice in odprave korupcije«. Davidovičeva srbska napredna javnost ga je pa sankcionirala...

Kaj je Engelbert Gangl za svojo ožjo domovino, kaj je danes za Jugoslavijo, je dovolj znano in znanih njegovih zaslug ne bomo sami sebi ponavljali. »Slovenec« jih pa ne bo videl, in če bi še tisoč let trafil naš slovenski življ. Dokazali tudi tega ne bomo onemu umazanemu »Slovenčevemu« dopisniku, ki se skuša že dalje časa norčevati iz Gangla, da »je napisal nekaj slabih verzov in govoril nekaj praznih govorov« in ga ironično naziva »diko naše fare«. Da, res je dika, a dika cele države! Pojdite kamorkoli, povsod se izgovarja njegovo ime s spoštovanjem, s ponosom! In smo prepričani, da dotična nizkotna duša, ki ga kleveta dan za dnevom v »Slovencu«, ni vredna, da mu odveže jermena na čevljih.

Gangl je bil vedno strogo objektivni uradnik. Ako ste sami tako fanatično strankarsko prepričani in ne verjamete nam, pa vprašajte svoje Slomškarje, ki jim je bil enako pravičen sodnik in je marsikateremu izmed njih kot blag plemenit človek utiral solze. In če bi napravili med njimi plebiscit, bogme, slabo bi izšel za vas in za vašo stranko! Toda kaj Slomškarji, ti morajo biti mirni in tihi, zato pa je Ganglov naslednik — kočevski Novak! Ako imate pogum in še količkaj dostojnosti, navedite eno samo krivico, ki bi jo storil Gangl vašim ljudem, saj za razne ugodnosti mora itak vedeti marsikateri Slomškar, ker četudi

osebno skoz in skoz naprednjak, ni uradno nikdar poznal strankarskega stališča in je bil vedno strogo objektivni uradnik, ki je prisegel, da bo spoštoval zakone.

Gangl je padel, ker je tako sklenil generalni štab SLS. Zato je moral pasti. Značilno je, da »Slovenec« ne navaja enega vzroka in argumenta, zakaj so ga odstranili. Nasilja se pač ne da argumentirati. Bilo bi najbrž še za klerikalce preumazano, ako bi moralj iskati in brskati za vzroki.

Gangl je že svoj čas mnogo trpel pod avstrijsko-nemško-klerikalno vlado. Že takrat so mu neprestano metali polena pod noge. Bil je pod Kalteneggerjem denunciran, pod Šusteršičem premeščen, a takrat je dobro vedel, zakaj. Zato ker ni deloval v avstrijskem, nemškem vladnem zmislu. Da se pa isto godi nad njim danes v svobodni Jugoslaviji, katere najzvestejši sin je bil ravno Gangl, to nam vzbuja trpke občutke...

Slovensko napredno učiteljstvo, včlanjeno v poverjeništvu UJU, ki mu je Engelbert Gangl vzor naprednega duha, Jugoslovenstva in državnega edinstva, vzgled neumornega, vztrajnega dela za državne cilje ter interese, globoko obžaluje ta nasilni čin in javno protestira pred vsjo jugoslovensko napredno javnostjo zaradi zlobne krivice, ki se je zgodila enemu izmed najboljših, najzvestejših državljanov, v trdni neomajni veri, da se povrne čimprej na svoje mesto, s kateroga je bil nasilno in krivično odstranjen.

Novi srezki šolski nadzorniki.

Klerikalna stranka jaše, zato je morala to dokumentirati tudi z izmenjavo šolskih nadzornikov. Vodilo jo je isto načelo kakor pri imenovanjih. Kjerkoli so imeli svoje ljudi, Slomškarje, na razpolago, so jih postavili, drugod je našel milost tudi kateri naših. Dolgo so jih »kuhali«, skoro dva meseca... Noben kramar ne ponuja tako neukusno svoje robe, kakor so ponujali naokoli nadzorniška mesta. Menda ga ni Slomškarja širrom Slovenije, da se ne bi hvalil: tudi meni je bilo nadzorniško mesto na ponudbo, pa sem odklonil. Konstatiram, da nikdo ni doslej tako diskreditiral nadzorniške službe — niti v predvojni dobi — kakor so to storili sedaj klerikalci. Iz strogo stvarne, pedagoško strokovne inštitucije so napravili strankarsko politično domeno. Praktični, izkušeni šolniki, kakor Rapé, Turk, Schell, Pretnar, Drnovšek, Levstik, Koropec, Šumer itd. se morajo umakniti

»pedagoškim veličinam« Štruklju, Rostoharju, Firmu, Primožiču, Černigoju, Peterlinu, Pleničarju (o joj! ni še tako davno, ko je moledoval za vstop v UJU!). Štruklju so najbrž hoteli »popraviti krivico«, ker je dobil svoj čas upraviteljsko mesto na Viču? — Nikdar poprej ni odločevala strankarska pripadnost, temveč edino pedagoško znanje in šolska praksa. Izrecno pribijemo, da niti eden šolskih nadzornikov, članov UJU, ni bil politično eksponiran, najmanj da bi kot tak izrabljaj svoj službeni položaj. Sicer pa je danes vse mogoče, — ko je v Beogradu minister prosvete g. dr. A. Korošec, ko je v Ljubljani njegov pravi zaupnik g. Velikonja, ko je v Ljubljani v prosvetni upravi g. Vadjal... še sam ne ve kaj!

Nastale so razmere, ki jih ni bilo enakih niti ob prevratu glede zmede in nerada v prosvetni upravi Slovenije. Centralizem, ki so ga prej preklinjali, sedaj blagoslovljajo!

LISTEK.

† Janku Fürstu v spomin.

Duh njegov ostavil je telo,
a med nami vedno živel bo!

Prerano — star jedva 35 let — se je moral posloviti za vselej od svoje soproge-učiteljice, od svojih treh otrok: Danila, Dragice in Tatjane, od šolske dece, od stanovskih tovarišev(ice) ter od mnogih prijateljev in znancev! Koliko lepih načrtov za narodu koristno delo, koliko neizpolnjenih nad je leglo ž njim v hladni grob! Oj usoda, kako si neizprosna, kako kruto se igraš z zemljani! — Dolgotrajna, potuhnjena sušica je gloadala v njem življenski mozeg tako dolgo, da ji je podlegel v najlepši dobi življenja, ko ga bodo silno težko pogrešali zlasti svojci, pa tudi oni, ki smo ga poznali kot delavnega, iskrenega in značajnega tovariša, zvestega prijatelja in zabavnega družabnika. Ne samo za šolo pri Sv. Duhu ob Ščavnici, marveč za ves ljutomerski srez pomeni Fürstova smrt izgubo, ki jo bo težko nadomestiti.

Neka zla usoda preganja nadučitelje pri Sv. Duhu; tekomo 10 let je smrt

ugrabila kar tri: najprej starega Joža Strniša, potem 42-letnega Avgusta Laha in sedaj — 5. septembra — Janka Fürsta.

Rojen leta 1889, v zgodovinsko znamenem Veržeju, je preživel »zlata mlada leta« v tem murskem trgu, kjer se mu je menda že takrat začel razvijati njegov veseli temperament in humor; saj je znano, da so Veržejci prijatelji zdravega humorja, študiral je potem na državnem učiteljskem v Mariboru ter napravil tam leta 1910. zrelostni, leta 1912. pa usposobljenski izpit. Kot začasni in okrajni pomožni učitelj je služboval na šolah pri Kapeli, v Negovi, v Gornji Radgoni, na Ščavnici ter zopet pri Negovi, odkoder je meseca novembra 1917 bil premeščen za pok. nadučiteljem Lahom k Sv. Duhu. Bivši štajerski deželni šolski svet ga je imenoval s 1. julijem 1918 stalnim nadučiteljem pri Sv. Duhu na Stari gori.

Na prijaznem hribu stoji tu lepa nova šola, štiriizrednica, ki ji pripada precej šolskega zemljišča. Vse to in še razmeroma dobro ljudstvo v okolici je Fürsta vzpodbudilo in navdušilo za intenzivno delovanje v šoli in izven nje. Dosegel je leto za letom prav lepe uspehe v vzgoji in pouku, zasadil in olespal je okolico šole, s soprogo Marico pa sta ne-

umorno delovala poleg šolskih poslov na kmetijsko-gospodinskem polju s priznanimi uspehi. Narod v okolici jima je hvaležen za marsikatero pobudo, za mnogo praktičnih navodil in dobrih zgledov.

S posebno vnemo se je lotil pokojni Fürst ureditve in izboljšanja svojega vinograda blizu Kapele. Svoje teoretično znanje je umel izkoriščati v praksi; zato je bil vinograd kmalu najlepši v vsej okolici. In Fürst je bil na to ponosen. Veliko veselje mu je bilo, če je mogel v prostem času povabiti svoje tovariše in prijatelje v vinograd na »žlahtno kapljico«. Tu — v gorici — so se »pod sepom« ali pa v »salončku« razpletali resni pogovori o šolstvu in ekonomiji. Fürst sam je bil takorekoč abstinent, ker je vedel za svojo zavratno bolezen in jo je s treznim, zmernim življenjem poskušal paralizovati. Kljub temu je bil živahen in zgovoren, često humoristično razpoložen. Ljubili in čislali smo ga vsi tovariši(ice) — našega Fürsta s svetlo polno brado! Zaradi svoje prijaznosti in uslužnosti pa je bil priljubljen tudi pri kmetiskem ljudstvu in delavcih.

Redno se je udeleževal, dokler je bil vsaj nekoliko zdrav, društvenih zbo-

rovanj ter rad posegal v debato. Pristno kolegijalnost je cenil nad vse.

Pred meseci ga je napadla bolezen hujše, in moral je vzeti dopust. Skrbno se je čuval in lečil, tik pred smrtjo je iskal pomoči še celo na graški kliniki. Toda šteti so mu bili dnevi — po dolgotrajni borbi s smrtjo je zaspal za večno. — V nedeljo 7. septembra po pozni božji službi smo ga številni tovariši(ice), srezki poglavar g. Hubad in množica domačega ljudstva spremili na pokopališče pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Ganljivo slovo ob grobu mu je govoril tov. Mavrič, v imenu šolske mladine se je poslovil od njega učitelj Korošak. Milovali smo tovarišico, njegovo ženo, ki je ostala s tremi malčki sama, želeč ji, naj v teh težkih dneh ne kloni pod silnim udarcem usode. Vemo, da bo morala preboleti bridko izgubo, a pozabila ne bo Janka nikdar! Tudi nam ostane tak, kakršen je bil: za vse dobro in lepo vnet iskren tovariš in zvest prijatelj — s svojo impozantno polno brado in z odkritim modrim pogledom v trajnem, najboljšem spominu.

Bodi mu zemljica lahka!

Franjo.

Krvice klerikalnega prosvetnega režima pri imenovanjih.

Ugotavljamo, da »Slovenec« na vse naše stvarne dokaze, ki smo jih iznesli napram vladajočemu režimu »odprave korupcije« v zadevi izvršenih imenovanj, ni navedel niti enega nasprotnega dokaza. Navadno vzame iz vrste vseh kompetentov najmlajšega naprednega kompetenta in nam ga pomoli pod nos, češ, tega ste hoteli imenovati. In pa Gangla pustite že enkrat pri miru v zadevi imenovanj! Dobro vam je znano, da pri veliki večini stavljanja predlogov in obravnavanja kompetenčnih spisov sploh ni bil navzočen, ker je bil baš takrat kot starosta JSS — v Parizu pri mednarodni olimpijadi. Zakaj navajate v Ljubljani kompetentko za upraviteljsko mesto M. z 19 službenimi leti napram Slomškariči Polakovi z 20 leti? Kje pa je ostala napredna prosilka z 28 službenimi leti?! Zakaj je niste imenovali, hinavci, če vam je tako pri srcu pravica? Za suplentsko mesto v Ljubljani omenjate učiteljico Kaligarjevo, Slomškaričo, da je dobila to mesto radi težkih družinskih razmer. Mi pa dobro vemo, da teh »težkih družinskih razmer« ni! In ta kompetentinja s 15 leti je imela že itak svoje mesto na Viču. Ako so vam tako na mar »težke družinske razmere«, zakaj niste imenovali v Ljubljano kompetentnije D. s 25 službenimi leti, ki je vsa ta leta prebila v hribih (!), v Ljubljani pa ima blizu 80-letne starše?! Itd., itd.

Oglejmo si mariborsko oblast! Hoče pri Mariboru je dobil znani Slomškar

Štefan Firm z 21 službenimi leti proti naprednemu kompetentu T. Kurbusu, ki ima 34 let! Drugi napredni kompetent Peter Močnik ima sicer 18 let, a je deloval dolgo dobo požrtvovalno na Koroškem, in bi moral po nekdanjih obljubah, baš ko je bila v Sloveniji SLS na vladi, že vendar dobiti kako boljše mesto. Na razpisano moško učiteljsko mesto v Hočah ste popolnoma protipostavno imenovali Firmovo ženo! Zakaj niste enako postopali v slučaju Bregant, ki je imenovan za Ruše, ženo ste pa pustili na obmejni šoli v Sladkem vrhu. Enako ste storili z učiteljico Šterkovo, ki je imenovana v Hajdin, mož pa je ostal v Radečah itd. Sv. Križ pri Slatini je dobil Slomškar Černigoj s 16 službenimi leti. Ako že niste hoteli imenovati naprednega kompetenta Verka, ki ima sicer eno samo leto manj, a deluje požrtvovalno in uspešno na prosvetnem polju tam že dolgo dobo let, zakaj niste imenovali Iv. Klemenčiča z 29 službenimi leti? Učiteljico R. pustite v lastnem interesu že pri miru! Baš pod klerikalno vlado je bila premeščena iz obmejnega ozemlja iz narodnostnih ozirov, ker kot narodno nezanesljiva ni mogla več tamkaj ostati. Gospoda pri »Slovenecu«, mi vam vračamo vaše cvetke!

Živela vlada reda, pravice in odprave korupcije!

Nova uredba draginjskih doklad za upokojenje pred uradniškim zakonom.

Uradni predlog finančnega ministra obsega sledeče določbe:

Člen 1. določa, da dobivajo državni upokojenici in upokojenke razum pokojnine tudi še draginjsko doklado. Draginjske doklade so osebne in rodbinske. Osebne doklade se določajo po stalnem bivališču. Glavne osebne doklade se dele z ozirom na bivališča na tri draginjske razrede:

a) V I. razred spadajo vsa ona mesta, ki so dosedaj spadala po členu 2. zakona o draginjskih dokladah z dne 28. februarja 1922 in razen tega še mesta Zagreb, Sarajevo, Ljubljana, Split in Skoplje.

b) V II. razred spadajo vsa mesta v Srbiji in Črni gori, na Hrvatskem, Slavoniji in Medjumurju, vsa svobodna mesta I. reda in vsa ostala mesta, kjer je sedež okrajne ali srezke oblasti. V Sloveniji in Dalmaciji vsa mesta, v katerih je sedež srezke odnosno okrajne oblasti.

V III. razred spadajo vsa ostala mesta in kraji.

Upokojenici in upokojenke, meščanskega in državlanskega značaja, kakor tudi upokojenici državnih in prometnih ustanov, ki so upokojeni pred uveljavljenjem novega zakona o državnih uradnikih, dobivajo draginjske doklade z ozirom na višino pokojnine in število službenih let, mesečno po naslednjih tabelah, če so upokojeni z največ 20 leti službe:

a) v lokalnih draginjskih razredih z letno pokojnino v dinarjih ali kronah do 2999 dobivajo: v I. razredu 900, v II. razredu 800 in v III. razredu 700 Din.

b) od 3000 do 4999 dobivajo 1000, 900, 800 Din mesečno;

c) od 5000 do 6999 dobivajo 1200, oziroma 1900 Din mesečno;

d) od 7000 dalje dobivajo 1400, 1200 oziroma 1000 Din mesečno.

B) Upokojenici z več kot 20 leti službe z letno pokojnino v dinarjih ali kronah:

a) od 2999 dobivajo 1200, 1000 in 900;

b) od 3000 do 4999 dobivajo 1400, 1200 in 1000;

c) od 5000 do 6999 dobivajo 1600, 1400 in 1200;

d) od 7000 dalje dobivajo 1800, 1600 in 1400.

C) Upokojeni državni sluge in njim podobne kategorije dobijo po lokalnih razredih draginjsko doklado: 500, 450 in 400 Din.

Nadalje ureja zakon draginjske doklade upokojenim višjim državnim funkcionarjem, kakor tudi ministrom.

Upokojenici in upokojenke s polnimi službenimi leti prejemaajo poleg letne pokojnine v dinarjih ali kronah draginjske doklade:

a) do 2999 po 1500, 1300, 1100 Din mesečno;

b) od 3000 do 4999 dobivajo 1700, 1400 in 1200 Din;

c) od 5000 do 7999 dobivajo 2000, 1600, 1300 Din;

d) od 7000 do 8999 dobivajo 2100, 1800 in 1500 Din;

e) od 9000 dalje dobivajo 2200, 1900, 1600 Din.

Upokojeni sluge in njim podobne kategorije dobivajo 750, 700 in 650 Din pokojnine.

Vsa zakonska naredba obsega 27 členov in jo prinesemo v celoti, ko bo objavljena v »Službenih Novinah«.

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f Vsem učit. P. F. S.! Nastopilo je novo šolsko leto in z njim tudi ferijalno! Radi natančnega pregleda prosim vse predsednike oziroma tajnike vseh učit. P. F. S., da mi v kratkem času poročajo: 1. Če njihove P. F. S. obstojajo? 2. Število članstva. 3. Stanje podružnice. 4. Kratko poročilo o občnih zborih. Novih podružnic ni treba ustanavljati; tovarišice(ice), ki žele biti člani P. F. S., naj se vpišejo pri že ustanovljenih P. F. S., ki imajo kolikor toliko stalno poslovanje (to so: kamniška, novomeška, belokranjska učit. P. F. S.!) S tem odpadejo nerednosti, kar je le v korist ideji P. F. S. Kadar bo ferijalni razmah večji (ko dosežemo naše zahteve), se bodo lahko ustanovljale nove P. F. S.! Nov pravilnik o sprejemanju članov in o plačevanju članarine, bo priobčen v najkrajšem času v »Učiteljski

skem Tovarišu«. Za vse informacije vedno na razpolago (privatno prosim znanko za odgovor)! Vse dopise prosim na spodnji naslov. Na delo, tovarišice(ice)-ferijalci(ke), ki bo le v korist nam samim in P. F. S.! — S fer. pozdravom Slavko Mrovlje, učit., Črnomelj za učiteljski F. S.

Splošne vesti.

— Kdor ni prejel zadnje številke »Učiteljskega Tovariša« naj jo reklamira takoj, ker so vsi izvodi ob konfiskaciji romali s pošte na policijo in po razveljavljeni konfiskaciji zopet nazaj na pošto, da so se pri tem lahko oboji raztrgali in poškodovali. Uprava ne more prevzeti nikake odgovornosti za točno ekspedicijo te številke.

— Zahteve uradnikov. Savez državnih uradnikov je poslal finančnemu ministru formulirane uradniške zahteve o raznih vprašanjih, ki so v glavnem

sledeče: 1. da se uradnikom čimprej izplača razlika med starimi in novimi plačami; 2. da se takoj zvišajo pristojbine upokojenem; 3. da se v novi državni proračun postavi znesek 600 milijonov dinarjev za novo zvišanje pristojbin povodom nameranih izprememb v uradniškem zakonu in 4. da se v budžetu zagotovi znesek 40 milijonov dinarjev za zgradbo uradniških stanovanjskih hiš. — Iste zahteve je poleg drugih zahtev, ki se posebno nanašajo na učiteljstvo, stavilo tudi UJU.

— Polovična vožnja po železnicah za državne uradnike. V prometnem ministrstvu se razpravlja izprememba neredbe o ugodnostih državnih uradnikov glede vožnje po železnicah. Do sedaj so imeli uradniki pravico do polovične vožnje in so se mogli te ugodnosti poslužiti samo trikrat na leto. Odslej pa bodo imeli pravico do polovične vožnje pri vsakem potovanju. Isto velja za upokojenca.

— Upokožitev učiteljev. V prosvetnem ministrstvu je izdela večji ukaz o upokojitvi do 160 učiteljev iz vse države, ki imajo 35 in 40 službenih let. Ukaz je bil že predložen kralju v podpis.

— Izplačevanje uradniških diferenc se bo po vestih iz Beograda baje pričelo v oktobru. V finančnem ministrstvu je po teh poročilih izdelan načrt, da dobijo diference (razlika med novimi in starimi plačami) od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924 izplačane najprvo in to tekom prve oktobrske polovice služitelji in zvaniki, v drugi polovici oktobra uradniki III. kategorije. V prvi polovici novembra naj bi prišli na vrsto uradniki II. kategorije, nato uradniki 9., 8. in 7. skupine I. kategorije, v prvi polovici decembra uradniki 6., 5. in 4. skupine, v drugi polovici pa ostale tri skupine I. kategorije. Ta vest se glasi že nekoliko drugače od prvotne napovedi, da bodo diference izplačane s 1. oktobrom. Sedaj je toliko jasno, da s 1. oktobrom ne bo izplačano nič, za pozneje pa imamo nove napovedi.

— Pov. UJU — Split je brzojavno obvestilo naše poverjeništvu, da je brzojavno protestiralo na preds. vlade g. Lj. Davidoviča proti odstavljenu višjega šolskega nadzornika g. Engelberta Gangla in proti preganjanju učiteljstva iz partizanskih ozirov.

— Brzojavne proteste proti odstaviti viš. šol. nadzornika g. E. Gangla so odposlala na g. min. predsednika Lj. Davidoviča vsa naša okrajna učiteljska društva in kakor čujemo so brzojavno protestirala tudi vsa sokolska društva v državi.

— Prečitajte vsi današnje navodilo o »Učiteljski samopomoči«, ki je priobčeno med gospodarskimi vestmi. Sedaj je dana prilika, da pristopijo tudi starejši tovariši in tovarišice, ker so pravila tako izpremenjena. Predsedniki okrajnih učiteljskih društev naj priporočajo na zborovanjih pristop svojemu članstvu k Učiteljski samopomoči.

— Slabe šale dela »Slovenec« št. 219, kjer primerja viš. šol. nadzornika E. Gangla med drugimi novoimenovanimi nadzorniki z Novakom, Lužarjem, Gradom (kje je matura?) itd. Ni res, da ima Gangl »par mesecev dunajskega pedagoškega kurza«, temveč je dovršil 2-letni pedagoški na Dunaju. Poleg tega je njegovo prosvetno delo splošno znano v naši državi in tudi pri Čehih. Torej boljše primere!

— Imenovanja šolskih nadzornikov. Imenovani so: za višjega šolskega nadzornika za osnovne šole v ljubljanski oblasti Novak Josip, okrajni šolski nadzornik v Kočevju; — v mariborski oblasti: Lužar Fortunat, nadučitelj, sedaj na službi pri prosvetnem oddelku za Slovenijo v Ljubljani; — Hočev var Maks, okrajni šolski nadzornik in ravnatelj I. deške meščanske šole v Ljubljani za okrajnega šolskega nadzornika za osnovne šole v Ljubljani in za meščanske šole ljubljanske oblasti s pravicami državnega uslužbenca v I. skupini II. kategorije z 10% poviškom po čl. 7. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih; — Fink Franc, okrajni šolski nadzornik v Mariboru, za okrajnega šolskega nadzornika za osnovne šole v Mariboru in meščanske šole v Mariboru in meščanske šole v mariborski oblasti s pravicami državnega uslužbenca I. skupine II. kategorije in z 10% poviškom po čl. 7. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih; — za okrajnega šolskega nadzornika za osnovne šole: za okraj Črnomelj: Lukežič Avgust, dosedanji okrajni šolski nadzornik istotam; — za okraj Krško: Rostohar Karel, nadučitelj v Cerkljah; — za okraj Logatec: Juvanc Ferdinand, učitelj v Ljubljani; — za okraj Litija: Černigoj Slavko, nadučitelj pri Sv.

Križu pri Rogaški Slatini s pravicami državnega uslužbenca I. skupine II. kategorije; — za okraj Novo mesto: Grad Janko, okrajni šolski nadzornik istotam; — za okraj Radovljica: Pleničar Josip, šolski upravitelj v Radovljici, s pravicami državnega uslužbenca I. skupine II. kategorije; — za okraje Brežice, Sevnica in Laško: Gajšek Simon, nadučitelj na Dobovi; — za okraje Ptuj mesto, Ptuj okolica in Ormož: Firm Štefan, nadučitelj v Hočah, s pravicami državnega uslužbenca I. skupine II. kategorije; — za okraje Prevalje, Marenberg, Slovenjgradec in Šoštanj: Žolnir Ivan, nadučitelj v Ptuj; — za okraje Konjice, Rogatec, Šmarje in Kozje: Grmovšek Miloš, dosedanji okrajni šolski nadzornik v Slovenjgradcu; — za šolske okraje Celje mesto in okolica, Vransko, Gornji grad: Černej Ljudevit, okrajni šolski nadzornik v Celju; — za šolske okraje Ljutomer, Gornja Radgona, Št. Lenart: Karbaš Franc, nadučitelj v Ljutomeru; — za šolski okraj Maribor okolica in šolski okraj Slov. Bistrica: Lichtenwallner Matija, okrajni šolski nadzornik v Mariboru; — za okraj Murska Sobota: Nežima Aleksander, nadučitelj v Gančanih, s pravicami državnega uslužbenca I. skupine II. kategorije; — za okraj Lendava: Kontler Julij, nadučitelj v Vidoncih, s pravicami državnega uslužbenca II. skupine II. kategorije; — za okraj Kočevje: Peterlin Alojzij, učitelj v Kočevju, s pravicami državnega uslužbenca II. skupine II. kategorije; — za okraj Kamnik: Primožič Ivan, nadučitelj, s pravicami državnega uslužbenca II. skupine II. kategorije; — za okrajna šolska nadzornika za okraj Ljubljana okolica: Škulj Fr., šolski upravitelj in IV. deški osnovni šoli v Ljubljani, in Štrukelj Ivan, nadučitelj na Viču.

— Upokojeni so: Furlan Jakob, nadučitelj na VI. mestni deški osnovni šoli v Ljubljani; Cigler Robert, nadučitelj na Studencu-Igu; Trošt Karel, nadučitelj v Št. Jerneju; Turk Josip, okrajni šolski nadzornik v Radovljici; Stiasny Ljudevit, okrajni šolski nadzornik v Krškem.

— Izpit za rezervne podporučnike so položili v Ljubljani sledeči učitelji-daki: Bitenc Rado, Svetinje; Deutsch Franjo, Sotina; Furlan Lado, Ljubljana; Horvat Ivan, Mala Poljana; Horvat Janko, Motvarjevci; Jarnovič Ivan, Krško; Kaučič Rudolf, Vinica; Klinc Drago, Vojnik; Kolkaj Janko, Kranj; Komac Slavko, Ptuj; Kopitar Ciril, Novo mesto; Korbar France, Vitanje; Kovič Jovo, Križevci; Kozar Franjo, Veržej; Mrak Jože, Mengeš; Novak Grgo, Vrhnika; Pegan Roman, Maribor; Pirc Joža, Sv. Duh pri Krškem; Počkaj Miro, Laško; Prelog Janko, Mala Nedelja; Rudež Molislav, Maribor; Serajnik Jože, Kropa; Stuhec Jakob, Sv. Lenart v Slov. gorah; Vanič Lado, Krško; Vončina Edgar, Tržič; Zalar Joško, Ljubljana; Zupančič Jože, Ljubljana.

— Pesem »Molitev za slovanski rod« — brezplačno. Podpisaneec ima na razpolago še kakih 40 izvodov pesmi »Molitev za slovanski rod« (dvoglasno s spremljevanjem klavirja ali harmonija), katero razpošilja v partituri poedinim šolskim upraviteljem brezplačno proti vrnitvi malenkostne vsotice 50 p za pošto odpravo. Obrniti se je na šolsko upraviteljstvo v Središču ob Dravi. Znesek se prosi v znakah. — Anton Kosi.

— Odbor okrajnega učiteljskega društva za ljubljansko okolico ima svojo sejo v nedeljo, dne 5. oktobra ob 10. uri v Učiteljski tiskarni.

— V založništvu knjigarne Goričar & Leskovšek v Celju je izšlo: Brinar Josip, Domoznanstvo za osnovne šole. Zemljepisni podatki in zgodovinske slike o kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Cena vez. knjigi 20 Din. »Domoznanstvo« podaja učencem osnovnih šol v jedrnatih oblikah opis Slovenije (za 4. šol. leto), zemljepis Jugoslavije (za 5. šol. leto) in 44 metodično vzornih slik iz zgodovine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Brinarjevo »Domoznanstvo« nadomešča torej kar tri različne učbenike ter je po temtaka cena knjige (20 Din) izredno nizka. Šolska vodstva dobe na vsakih 10 izvodov en izvod zastoj. Isto založništvo je izdalo: Brinar Josip, Slovenska vadnica za višje razrede osnovnih šol in za meščanske šole. Vaje iz slovnice, pravopisa in spisja. Cena vezani knjigi 24 Din. — Knjigarna Goričar & Leskovšek v Celju.

— Guštanj. Okrajni zdravnik g. dr. Erat je podaril šoli v Tolstem vrhu medicamente in nekaj učil. Šolsko vodstvo in

krajni šolski svet se mu tem potom pri- srčno zahvaljuje. P. Močnik, šolski vodja. A. Šteharik, načelnik.

— Vezava šolskih knjig. Znano je, da pomenjajo broširane ali s slabim ma- terijalom vezane knjige potrato denarja. Le pogledimo si n. pr. takozvane trdo vezane jezik. vadnice, prenovljeni izdaji Lavtarjevih računih itd., pri katerih že po 1—2-letni rabi spoznaš, da se je raz- letel renome knjigoveznice, kakor pa- vova košulja. Posledica je, da otrokom marsikateri oskrbnik nerad ali pa sploh več ne kupuje dragih knjig za naslednje šoloobvezne, saj se je prvencu z embri- onalno kožo spojena hrbtnica knjige zglodala v cekru samem kar po prvih turah. Trpežnost današnjih šolskih knjig se zdaleka ne more primerjati z onimi od prejšnjih let. Predvojna vezava pre- živi 3—4 povojne. Mar bi se za polovico potratenega denarja ne mogla nuditi konzumentom tudi na tem polju prilika za varčenje? Zatorej pozivamo prizade- te: Nudite nam že vendar enkrat za- res trpežen material.

— Dobroznana Homanova knjiga »Somato- logija« je okrašena s 53 slikami v besedilu, zadaj pa ima XXVIII tabel, ki so vseskozi prav le- pe, ako izvzamemo rmeno poslikana rdeča krvna telesa tabel XXIV. Avtor je nanizal v njej vso glavno slovensko znanstveno terminolo- gijo iz anatomije in fiziologije ter tolmači na zelo omejenem prostoru prav spretno opis člo- veškega telesa in njegove življenske pojave. Včasih se sicer ne bodo ne jezikoslovci ne me- dicinci strinjali s poslovenjenimi izrazi. Tako bomo komaj odobravalji tvorbo »okusni živec« za nemški »Geschmacksnerv«. Kljub tem malenkostim pa je knjiga prava zakladnica slovenskega izrazo- slovlja ter velezaslusno delo. Ker imamo na uni- verzit sedaj predavanja o anatomiji in biologiji v slov. jeziku in tudi dosti dobrih jezikoslovcev, bi bila naloga tega našega najvišjega učnega zavoda in kr. zaloge šolskih knjig, da fiksirata točno terminologijo v prihodnji izdaji. S tem se bomo oddolžili tudi zaslugam pokojnega dr. Homana za slov. medicinsko terminologijo. Knjigo prav toplo priporočamo.

Učiteljski pravnik.

— Ali je treba za nakazilo 15% po- viška osn. pl. po členu 31. urad. zakona posebna prošnja? Tudi za to je treba na- praviti enako prošnjo kakor za povišico in je priložiti »rešenje« ter izpisek o služ- bovanju iz osebne popisnice. Kot priloge zadoščajo overovljeni prepisi. Takse prosto po čl. 128 urad. zakona.

— Razobežanje zastav na javnih poslopijih. Prosvetni oddelek razglaš- a pod št. 12.822 z dne 7. avgusta 1924: Za- stave na drž. poslopijih se smejo razobe- siti ob državnih in narodnih praznikih. Državni in narodni prazniki so: 28. junij (Vidov dan), 1. december (Ujedinjenje), 17. december (Rojstni dan Njeg. Vel. kralja), Praznik sv. Cirila in Metoda, to je 24. junij za ljubljansko in mariborsko oblast ni proglašen kot drž. praznik, o- dnosno nar. praznik. **Na teh prvo označe- nih narodnih in državnih praznikih se mora na vseh poslopijih, v katerih poslu- jejo državni uradi, razobešiti vsaj ena večja zastava.** Pri vseh drugih slavnos- tih, manifestacijah, narodnih prireditvah itd. smejo gg. sreski poglavarji in policijski direktorji razobešiti zastave raz svojih uradnih poslopij samo po izrednem naročilu ali odobrenju velikega župana. V vsakem takem primeru so pa gg. sre- ski poglavarji in g. policijski direktor dolžni, da o tem obveste tudi druge dr- žavne urade svojega okraja.

— Kako morajo biti opremljene prošnje, da se upoštevajo. Ministarstvo prosvete kraljevine Srba, Hrvata i Slo- venaca opšte odeljenje P. br. 7076, 17. jula 1924. god. u Beogradu. Glavna kontrola u nekoliko mahova vračala je Mi- nistarstvu postavljenja činovnika i osta- lih drž. službenika, ne upuštajući se u dalja rasmatranja stoga, što uz ukaz ili dekret o postavljanju dotičnih činovnika ili službenika, niso priložena i sva ona dokumenta koja se traže čl. 4. in 12. Za- kona o činovnicima i ostalim državnim službenicima gradjanskog reda. Vrača- jući vsa ta postavljenja glavna kontrola je molila Gospodina Ministra Prosvete za naredjenje, da se tom dosadašnjom praksom prestane, jer je ona usled toga u nemogućnosti da ceni dotično postavl- ljenje, bilo ono ukazno ili dekretno. Usvajajući u svema ove umesne primed- be Glavne Kontrole, koje su i na zakonu osnovane, a da bi se izbegla izlišnja pre- piska, koja ide na uštrb državnih poslo- va, našao sem se pobudjen da nare- dim kako načelnicima odeljenja, tako i ostalim višim činovnicima, koji vrše po- stavljenja, da skrenu pažnju svojom podčinjenom osoblju da strogo vode računa o ovom umesnom zahtevu Glavne kontrole. U isto vreme skreće se pažnja imenovanoj gospodi, da kad budu pri- mali molbe za postavljenja, da te molbe i svi prilozi budu u duplikatu. Prepis tih dokumenata ne podležu plaćanju tak- se. Brez ovoga ni jedno se postavljanje

neće podnositi na potpis Gospodinu Mi- nistru, niti ću ga ja potpisati kao ovla- šćeno lice. Za neizvršenje ove naredbe biće mi odgovorni dotični činovnici. — Po ovlašćenju Ministra Prosvete za po- močnika: T. Radivojević, s. r.

Naša gospodarska organizacija.

DRUŠTVO »UCITELJSKA SAMO- POMOČ«

ima človekoljuben namen, pritegniti ho- če v svoj društveni krog tudi starejše tovariše in tovarišice. Društveni občni zbor v Krškem je dne 9. julija 1924 odo- bril sledeči predlog: »V društvo »U. S.« vstopajo lahko tudi oni, ki so stari nad 45 let, če plačajo pristojbino kot 45-let- niki in pa za toliko let, kolikor imajo nad 45 let, tudi vse zaostale pristojbine, to je smrtne slučaje, letnino in upravnino. Velja pa za aktivne in upokoence. Ta izprememba pravil naj bi bila le zača- sna v veljavi enega leta. V tem času bi bila dana prilika vsem, ki so stari nad 45 let, da vstopijo v naše dru- štvo.«

Da si vsak lahko sam izračuna vsa pristopna plačila, podajam tu pregled vseh smrtnih slučajev od l. 1898. do 31. decembra 1923.

V l. 1899. — 1 smrtni slučaj, 1900. — 3, 1901. — 1, 1902. — 0, 1903. — 3, 1904. — 2, 1905. — 3, 1906. — 1, 1907. — 7, 1908. — 3, 1909. — 2, 1910. — 6, 1911. — 2, 1912. — 3, 1913. — 4, 1914. — 2, 1915. — 1, 1916. — 3, 1917. — 6, 1918. — 4, 1919. — 3, 1920. — 6, 1921. — 6, 1922. — 10, 1923. — 6; v 25 letih 88 smrtnih slučajev.

Tovariš — star 45 let — plača pri vstopu Din 63. Letnina in upravnina zna- ša Din 3 letno, vsak smrtni slučaj Din 2.

Zgled: Tovariš, star 54 let (45 + 9), bi plačal sledeče pristojbine: Kot 45-letnik Din 63, za 9 let 45 smrtnih sluča-jev Din 90, za 9 let letnino in upravnino Din 27; skupaj Din 180. Tovariš 70-let- nik (45 + 25) plača: Kot 45-letnik Din 63, za 25 let 88 smrtnih slučajev Din 176, za 25 let letnino in upravnino Din 75; skupaj Din 314.

Oglejmo si še drugo stran! Društvo ima zdaj 600 članov, posmrtnina znaša Din 1200. Če vplačam najvišje pristoj- bine Din 314, sem dal le eno četrtino te- ga, kar bi danes moji preostali lahko do- bili. Ko se pa zviša število članov, se temu primerno zviša tudi posmrtnina. Čim več nas bo, večje podpore bodo prejemale naši preostali. Kdo pa danes ni potreben denarne podpore, zlasti v času nesreče — smrti! Člani pomagajo drug drugemu v najbridkejšem položaju, to pa tovariško in nevsiljivo. Ne odla- šajte s prijavo, da ne bo prepozno! V skupnosti je moč!

»UCITELJSKA SAMOPOMOČ« V LJUBLJANI

je nepolitično podporno društvo, ki je bilo ustanovljeno v l. 1898. Ima namen, po smrti društvenikovi dati zakonitim dedičem denarno podporo, posmrtnino, ki znaša tolikokrat po Din 2, kolikor je članov. Posmrtnino izplača načelstvo takoj po sprejemu mrtvaškega lista in društvenega sprejemnega lista. Društve- niki morejo postati učitelji (profesorji), njihove žene in pa učiteljice vseh javnih in zasebnih šol — od najnižje do najvišje — v kraljevini SHS, ki še niso stari nad 45 let in se izkažejo ob vstopu z zdrav- niškim certifikatom, da so zdravi, Zdrav- niški certifikat (potrdilo) je brez koleka.

Društvo ima sedaj 600 članov, po- smrtnina znaša Din 1200.

Nanovo vstopivši član plača:

a) pristopnine v starosti od 20 do 25 let Din 1, od 25—30 Din 5, od 30—35 Din 20, od 35—40 Din 30, od 40—45 Din 50;

b) vpisnine Din 5; c) za zadnji smrtni slučaj Din 2; č) letnino in upravnino Din 3; d) društvena pravila in poštnina Din 3.

Stari člani plačujejo letno Din 3 za letnino in upravnino, za vsak smrtni slučaj Din 2 in poštne stroške.

V pismeni prijavi za vsprejem je treba navesti kraj, dan, mesec in leto rojstva, sedanje bivališče in priložiti zdravniški certifikat.

Smrtne slučaje se po § 4. društvenih pravil objavljajo v učiteljskih oglaših, člani pa dobe obenem od uprave polož- nice, na katerih so napisani zapadli zneski.

Vabimo Vas k obilnemu pristopu v društvo, da bo društveni prispevek — posmrtnina — v slučaju smrti najdražje-

ga bitja tem večji in izdatnejši; izdatki te vrste so v vsaki družini prej ali slej neizogibni.

—g Darovi za »Učiteljski konvikt«. B. Fegic, učitelj v Ljubljani, mesto venca na grob vrlemu tovarišu in iskrenemu prijatelju **Jakobu Dimniku**, 100 Din; Josip Tori, učitelj v Trbovljah - Vode, mesto venca na grob svojemu velikemu dobrotniku **Jakobu Dimniku**, 100 Din. — Današnji izkaz 200 Din; zadnji izkazanih 22.920 Din; skupaj 23.120 Din.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Da- rila: Ludovik in Tončka Šijanec iz Raz- vanja pri Mariboru darujeta v počaščenje spomina blagopokojnega tovariša Marti- na Šalamuna 50 Din. — Namesto venca na grob materi tovarišice Ane Ambruš da- rovali za »Učiteljski dom« po 50 Din: Tomaž Stani, Ivan Šeško in Valentina Logar, učit. v Rušah, 150 Din. Iskrena hvala! — M. Kožuh, blagajnik.

REZERVNI SKLAD prostovoljni organizacijski davek.

VIII. izkaz:

Blagajniško stanje po VII. izkazu	4357.56 Din
Petrič Angela, Barje	10.— »
Cizelj Marica, Sv. Barbara	10.— »
Učiteljstvo šole v Radečah	55.— »
Benedičič Slava, Šmarjeta	5.— »
Demšar Mira, Šmarjeta	5.— »
Demšar Ivan, Šmarjeta	5.— »
skupaj	4447.56 Din.

Iskrena hvala! Upravnik.

Izredno učinkujoče zdravilo proti vsem vrstam revmatizma.

Po vojni se je med našim narodom zelo razpasel revmatizem. Mnogi bol- niki pa ne vedo, da se ta bolezen lahko hitro ozdravi z zdravilom **Radio-Balsa- mica dr. Rahlejeva**. Že v Rusiji je dr. Rahlejev posvetil proučavanju tega zdravila največjo pozornost in je njego- vo delo rodilo do danes lepe uspehe. Dr. Rahlejevo zdravilo je rodilo že prvi dve leti v Sloveniji izredno lepe rezultate in je to zdravilo priznano **kot najboljšo sredstvo proti vsem vrstam revmatizma**. Njegovo izredno zdravilno moč dokazu- jejo potrdila profesorjev in nebrojna za- hvalna pisma ozdravljenih bolnikov. **Radio-Balsamica** čudovito hitro deluje, ne pušča nikakih sledov na koži in prav nič ne škoduje srcu. **Dve do tri stekle- nice zadostujejo za ozdravljenje še tako zastarele bolezni te vrste.**

Zdravilo izdeluje in prodaja labora- torij **Radio-Balsamica dr. Rahlejeva v Beogradu, Kosovska ulica 45.**

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= UCITELJSKO DRUŠTVO ZA SVETOLENARŠKI OKRAJ zboruje v

sredo, dne 8. oktobra 1924 v Sv. Lenartu v Slov. gor. ob 10. uri s sledečim dnev- nim redom: 1. Zadnji zapisnik. 2. Poro- čilo delegata pokrajinske skupščine UJU pov. Ljubljana v Krškem. 3. Društvene zadeve. 4. Vpliv celic na razvojno teorijo s posebnim ozirom na prirodopis. 5. Predlogi. Pridite polnoštevilno! — Od- bor.

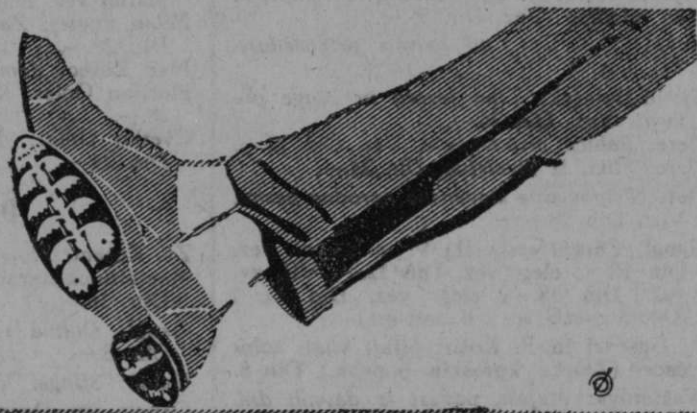
= UCITELJSKO DRUŠTVO ZA OKR. DOL. LENDAVA — zboruje dne 11. oktobra ob 10. uri v Dobrovniku. Dnevni red: Poročilo odbora. Druge dru- štvene zadeve. — **Predsednik.**

= SAVINJSKO UCITELJSKO DRU- ŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ zboruje v četrtek, 2. oktobra t. l. ob 14. uri na Go- milskem. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Do- pisi. 3. Poročilo o pokrajinski skupščini v Krškem — poda tov. Zdolšek B. 4. Po- ročilo o državni skupščini v Dubrovniku — poda tov. J. Ahtikova. 5. Predlogi, nasveti in slučajnosti. — Udeležba ob- vezna. Odsotnost se mora opravičiti. — **Zdolšek, t. č. predsednik.**

= UCITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ zboruje v soboto, dne 4. oktobra t. l. ob 10. uri v mali dvorani »Narodnega doma« v Mariboru. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Do- pisi. 3. a) Poročilo tov. Vauda o pokra- jinski skupščini v Krškem, b) tov. Šijan- ca o glavni skupščini v Dubrovniku. 4. »Kako naj praznujemo narodne in dr- žavne praznike, da obudimo v mladini patriotska čustva«, podava tov. Knaflič. 5. Predlogi in slučajnosti. — Eno uro pred zborovanjem odborova seja v re- stavraciji »Narodnega doma«. — Pri tej priliki vabim vse cenjene tovariše(-ice), ki so na novo došli v naš okraj, da vsto- pijo v naše društvo. Nihče ne sme biti neorganiziran. Kdor prezira nas, dobi šilo za ognjilo. V slogi je moč! — Šija- nec, predsednik. **V r a n c. tajnik.**

= KRANJ. UCITELJSKO DRU- ŠTVO zboruje v soboto, dne 4. oktobra dopoldne ob 9. uri v Kranju. Dnevni red: J. Mihelečič, nadučitelj Selca in J. Čuk, učitelj Kranj, poročata o temah določenih od prosvetnega oddelka. R. Horvat, učitelj Škofja Loka; Pokra- jinska skupščina v Krškem. Slučajnosti. **O d b o r.**

= UCITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ zboruje v soboto, dne 4. oktobra 1924 ob 10. uri v deški šoli v Konjicah. Vzpored: 1. Šega - Mayer: Tyršev telovadni sistem; praktične va- je po učencih. (Nastop v telovadnici). 2. Zapisnik. 3. Dopisi. 4. Poročilo a) o pokrajinski skupščini v Krškem; poroč- ata tov. Bercé; b) o glavni skupščini UJU v Dubrovniku; poročata tovarišici Bezlaj- Tomažič. 5. Iz vprašalne skrinjice. 6. Slu- čajnosti. Tovarišica blagajničarka prosi tem potom vse cenjene tovariše(-ice), ki so na zaostanku s članarino, da jo po- ravnajo v najkrajšem času ter opozarja istočasno na svoječasni društveni sklep vse šolske vodje, naj ti pobirajo dru- štveno članarino pri podrejenem učitelj- stvu in jo redno mesečno odpošiljajo društveni blagajni. Poverjenica Sloven-

Palma kaučuk pete in podplati

omogočajo elastični, tihi hod, štedijo Vaše noge in Vašo obu- tev ter so trpežnejši nego usnje.

ske Šolske Matice, tovarišica Pernatova vabi istotako vse učiteljstvo in vse šole konjiškega okraja k pristopu. Članarino za leto 1924. bode pobirala pri zborovanju. V okraj novodošli tovarišice) se pristrčno vabijo. Udeležba obvezna že z ozirom na važnost vzporeda, zlasti 1. točka. — Odbor.

= **LITIJSKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v Ljubljani dne 4. oktobra 1924 ob 1/2 9. uri dopoldne na 1. mestni deški osnovni šoli na Ledini s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika in ugotovitev zborujočega članstva. 2. Poročilo o pokrajinski skupščini v Krškem. 3. Poročilo o državni skupščini v Dubrovniku. 4. Poročilo zastopnika poverjeništvu UJU v Ljubljani. 5. Prosti predlogi. 6. Slučajnosti. Odbor pozivlje članstvo na polnoštevilno udeležbo, kajti resnobni so dnevi in nad vse potrebna je naša solidarnost in stanovska disciplina! Vederemo!

= **ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo v soboto, dne 4. oktobra ob 10. uri dopoldne v Rogaški Slatini. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročila o skupščinah. 4. Referat »Temeljno vzgojno načelo« (tov. Verk). 5. Slučajnosti. — Polno udeležbo pričakuje odbor.

= **MARENBERŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v sredo, dne 1. oktobra 1924 ob 9. uri dopoldne v Vuzenici. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Poročilo o pokrajinski skupščini v Krškem (tov. Olga Knapičeva). 4. Predavanje gospoda dr. Pregla. 5. Slučajnosti. Udeležba obvezna. — Odbor.

= **OBČNI ZBOR UČITELJSKIH DRUŠTV ZA LJUBLJANSKO OKOLICO** se vrši v soboto, dne 11. oktobra 1924. ob 9. uri v telovadnici šole na Ledini.

Udeležba dolžnost. Dnevni red: 1. Predsednikovo poročilo. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Predavanje dr. Rapeta o moderni pedagogiki. 5. Vtisi kongresa v Dubrovniku poročila udeležencev. 6. Volitev novega odbora. 7. Slučajnosti.

= **UCITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI OKRAJ LJUTOMER** zboruje v soboto, dne 11. oktobra t. l. pri Kapeli z začetkom ob 10. uri po sledečem dnevnem redu: 1. Odobritev zadnjega zapisnika. 2. Došli dopisi. 3. Poročilo o pokrajinski in glavni skupščini. 4. Razne stanovske in šolske zadeve. 5. Bijološki razvoj živalstva. Poroča tov. Ivanjšič. (Nadaljevanje). 6. Delokrog šolskega voditelja. Poroča tov. Koprivc. 7. Poročilo o »Narodni Prosveti« in »Učitelju«. (Gabrijelčič-Pertl). 8. Slučajnosti. — Udeležba obvezna! Odsotnost se mora opravičiti! — Vse šolske voditelje prosim, da do takrat od vseh članov poberejo vsa letošnja članarino ter jo izroče društvenemu blagajniku! — Predsednik.

= **UCITELJSKO DRUŠTVO ZA CELJSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 4. oktobra t. l. ob 9. uri dopoldne v mestni osnovni šoli v Celju po sledečem vzporedu: 1. Stanovske in društvene zadeve. 2. Poročilo o pokrajinski skupščini v Krškem ter o državni skupščini UJU v Dubrovniku. 3. Predlogi in nasveti. 4. Vprašalna skrinjica. 5. »Jugoslovanska misel v slovstvu južnih Slovencev«, predava tovarišica Olga Ille. Udeležba za vse člane obvezna. — Odbor.

= **RADOVLJIŠKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo dne 4. oktobra 1924 ob 10. uri dopoldne na Jesenicah. Pred zborovanjem ob pol 10. uri odborov seja. Članice in člani ne pozabite na društvene obveznosti.

Predsednik.

= **UCITELJSKO DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ** zboruje v nedeljo, dne 5. oktobra t. l. ob 10. uri v šoli na Zidanem mostu. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi in društvene zadeve. 3. Poročilo o pokrajinski skupščini v Krškem in glavni skupščini v Dubrovniku. 4. Slučajnosti, predlogi in nasveti. Polnoštevilno udeležbo ali vsaj opravičilo pričakuje odbor.

Poročila:

+ **KONJIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 10. majnika v Konjicah, dne 14. junija pa v Vitanju. Prvo zborovanje bi se bilo ob ugodnem vremenu vršilo tudi v Vitanju; ker pa je deževalo že ves teden in na dan zborovanja istotako, se je vršilo slednje kar v Konjicah, kjer se je zbralo 32 tovarišev in tovarišic. Vsled nesporazumljenja pa se je tudi v Vitanju sešlo 9 tovarišev in tovarišic, tako da je bilo odsotnih pravzaprav le 16 članov. Vsa čast onim, ki kljubujejo vsakemu vremenu o priliki društvenih zborovanj.

Poročila. Po običajnem pozdravu in rešitvi raznih tekočih zadev je poročal tov. predsednik o seji širjega sosveta UJU v Celju, tov. okrajni šolski nadzornik Schell pa obširno o novih disciplinskih predpisih; priporočal je, da se naj vsak učitelj, vsaka učiteljica v lastnem interesu seznanj z njimi.

Krivice poročenim učiteljicam. V tej zadevi se je odposlal protest na UJU v Zagreb s prošnjo za posredovanje na pristojnih mestih.

Predlogi oziroma sklepi: 1. Vsak član prispeva letno 2.50 Din za učiteljski stanovski naraščaj. 2. Šolski vodje naj

poberejo društveno članarino vsak mesec in jo odpošiljajo sproti društveni blagajničarki. 3. Naša zborovanja se naj vrše v bodoče z ozirom na krajevne razmere v zimskih mesecih poludnevno, v poletnih pa celodnevno.

Po zborovanju se je vse učiteljstvo sešlo v čitalniški dvorani, kjer se je vršila neprisliljena, pristrčna prosta zabava.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj.

Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Postranski zaslužek

se nudi učiteljem na deželi in v mestih
Ponudbe na upravo lista pod »Dopisnik«

ZAHVALA

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega nepozabnega očeta, moža in brata gospoda

Martin Šalamuna

kakor tudi za poklonjeno krasno cvetje in za mnogoštevilno spremstvo na zadnji poti, ter pevskemu zboru za ganljive žalostinke, izrekamo najsrčnejšo zahvalo.

V PTUJU, 12. septembra 1924.

Rodbini Šalamunova-Loh.

Tovariši!

Širite naš tisk

in

Tovarišice!

priporočajte mladini, staršem in knjižnicam sledeče knjige:

Mladinske knjige.

Baukart: *Marko Senjanin, slovenski Robinzon*. Vez. Din 12.—
Dimnik: *Kralj Peter I*. Vez. Din 20.—
Dimnik: *Kralj Aleksander I*. Vez. Din 40.—
Erjavec: *Kitajske narodne pripovedke*. Vez. Din 26.—
Erjavec: *Srbske narodne pripovedke*. Vez. Din 24.—
Erjavec-Flere: *Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 52.—
Erjavec-Flere: *Fran Levstik, izbrani spisi za mladino*. Broš. Din 18, vez. Din 28.—
Erjavec-Flere: *Matija Valjavec, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 40.—
Erjavec-Flere: *Josip Stritar, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 60.—
Erjavec-Flere: *Simon Jenko, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 28.—
Erjavec-Flere: *A. M. Slomšek, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din 56.—
Ewald-Holeček: *Mati narava pripoveduje*. Vez. Din 32.—
Ewald-Holeček: *Tiho jezero in druge povesti*. Vez. Din 26.—
Flere: *Babica pripoveduje*. Vez. Din 12.—
Flere: *Slike iz živalstva*. Din 24.—
Flere: *Pripovedne slovenske narodne pesmi*. Vez. Din 28.—
Gangl: *Zbrani spisi*. II, V, in VI. zv. vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zv. vez. Din 18.—, eleg. vez. Din 20.— (Ostali zvezki so v II. natisu.)
T. Gaspari in P. Košir: *Sijaj, sijaj, solncecel* (Zbirka koroskih popevk.) Din 8.—
Waštetova: *Mejaši, povest iz davnih dni*. Vez. Din 25.—
Manica Komanova: *Narodne pravljice in legende*. Din 18.—
Korban: *Vitomilova železnica*. Vez. Din 16.—
Kosem: *Ej prijateljčki*. Vez. Din 16.—
Lah: *Češke pravljice*. Vez. Din 15.—
Mišjakov Julček: *Zbrani spisi*. VI. zvezek (Drugi zvezki so razprodani.) Vez. D 10.—
B. Račić: *Belokranjske otroške pesmi*. Vez. Din 8.—
Rape: *Mladini*. II, III, IV, V, VI. zvezek. Vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zvezek Din 12.—, VIII. zvezek Din 15.—
Rape: *Tisoč in ena noč*. Vez. Din 28.—
Ribičič: *Vsem dobrim*. Vez. Din 10.—
V. Riha-Karel Pribil: *Povest o svatbi Kralja Jana*. Vez. Din 16.—

Robida: *Da ste mi zdravi, dragi otroci!* Broš. Din 3.—
Šilih: *Nekoč je bilo jezero*. Vez. Din 28.—
Tille-Pribil: *V kraljestvu sanj*. Broš. Din 8.—
Trošt: *Moja setev*. I. in II. a. Din 10.—
Zbašnjik: *Drobne pesmi*. Vez. Din 10.—
Jan Karafiat-Dr. Brađač: *Kresničice*. Cena trdo vezani knjigi Din 20.—

Leposlovne knjige.

Gangl: *Beli rojaki*. Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—
Gangl: *Moje obzorje*. Broš. Din 15, vez. Din 18.—
Jelenc: *1914—1918, spomini jugoslovenskega dobrovoljca*. Vez. Din 30.—
Matičič: *Na krvavih poljanah*. Vez. Din 42.—
Rado Pavlič: *Ljubzen in sovraštvu*. V. platno vez. Din 92.—
Milan Pugelj: *Zakonci*. Drugi natis. Vez. Din 28.—
Ivan Zorec: *Pomenki*. Din 11.—
Florijan Golar: *Kmečke povesti*. Cena Din 28.—
Cvetko Golar: *Pastirjeva nevesta*. Cena Din 24.—

Dramatika.

Zv. Kosem: *Morje*. Din 16.—
Maeterlinck-Bernot: *Modra ptica*. Broširan Din 16.—
Gangl: *Dolina solz*. Broš. Din 6.—, vez. Din 8.—
Gangl: *Sfinga*. Vez. Din 16.—
Gangl: *Stn*. Drugi natis. Vez. Din 24.—
Sem Benelli-Gradnik: *Okrutna šala*. Broš. Din 28.—

Šolski oder.

J. Korban: *Povodni mož, igrice za mladino*. Fr. L.: *Božična pravljica, otroška igra v treh slikah*. Obe v 1. zvezku. Din 6.—. *Glasbeni del k l. zvezku »Šol. odra«* 3 Din.
E. Tiran: *Čudežne gosli*. Pripovedka s pesm in petjem v 3 dejanjih. Uglasbil C. Pregelj. Medved: *Vino ali voda*. Dramatičen nastop. Obe v 2. zvezku. Cena Din 6.—
Gregorič-Stapančičeva: *Otroški oder*. (Za otroške vrste, zabavišča in nižjo stopnjo osn. šol.) Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—

Poučne in znanstvene knjige.

Prof. dr. Pavel V. Brežnik: *Francosko-slovensko-nemška konverzacija*. V platno vez. žepna knjiga Din 35.—
Bučar: *Slovenski metuljar*. Broš. Din 12.—
Kunaver: *Na planini*. Vez. Din 30.—
Kunaver: *Kraški svet in njega pojavi*. Vez. Din 46.—
Mencej: *Kratka srbska gramatika in čitanka*. Broš. Din 5.—
Fran Ramovš: *Historična gramatika slovenskega jezika*. Broš. Din 260.—
Ivo Tejkal: *Matematične tabele*. V platno vezana žepna knjiga Din 66.—
Veber: *Etika*. Din 120.—
Ivo Bele: *Sadjarstvo*. Din 85.—

Šolske knjige.

Wider: *Prva čitanka*. Vez. Din 16.—
Gangl: *Druga čitanka*. Vez. Din 16.—
Černej: *Tretja čitanka*. Vez. Din 16.—
Rape: *Četrta čitanka*. Vez. Din 25.—
Flere: *Peta čitanka*. Vez. Din 46.—
Plesničar-Grum: *Zemljepis Jugoslavije*. I. del: *Slovensko ozemlje*. Vez. Din 28.—
Gradivo za 4. šolsko leto osnovnih šol. Mešiček-Drnovšek: *Občji zemljepis za višje razrede osnovnih šol*. Vez. Din 12.—
Anton Nerat: *Zgodovinska čitanka, namenjena učencem višje stopnje osnovnih šol*. Vez. Din 15.—
Ivanka Negro-Hrastova: *Pevska šola združena s teorijo*. Vez. Din 68.—
Dr. Josip Pipenbacher: *Latinska vadnica II. del*. Vez. Din 40.—
Podkrajšek: *Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte*. Broš. Din 5.—
Podkrajšek: *Računstvo za ženske obrte*. Vez. Din 10.—
Podkrajšek: *Knjigovodstvo za ženske obrte*. Vez. Din 18.—
Lésica-Lokovšek-Mole: *Prva srbska ali hrvaška čitanka*. Vez. Din 15.—
Jedrlnič: *Druga srbska ali hrvaška čitanka*. Vez. Din 22.—
Josip Bačić: *Učbenik hrvatskoga ili srpskoga jezika*. Vez. Din. 42.—
Bezjak-Pribil: *Pedagogika*. I. knjiga. *Vzgojiteljske temeljni nauki o ukoslovju*. Trdo vezana knjiga Din 56.—
Bradač: *Iz starorimske lirike*. Broš. Din 12.—
Adolf Gröbming: *Osnovna vijolinska šola za učiteljice, glasbene šole in slitne zavode*. I. zv. Broš. Din 50.—

Adolf Gröbming: *Osnovni pojmi iz glasbene teorije za učiteljice, glasbene šole in sorodne zavode*. Vez. Din 46.—
Prof. dr. Pavel V. Brežnik: *Francosko-slovensko-nemška konverzacija*. Pomožna šolska knjiga, v platno vez. žepna knjiga Din 35.—

Pesmarice in muzikalije.

Marolt: *»Bože pravde«* in *»Lepa naša domovina«*. Din 150.—
Marolt: *Narodne himne in druge domodne pesmi*. Din 3.—
Žirovnik: *Narodne pesmi*. I, II, in III. zv. à Din 3.—
Adamič: *Mladinske pesmi*, enoglasni zbori in samospevi s spremljevanjem klavirja. Din 50.—

Druge knjige.

Stalež (imenik) *šolstva in učiteljstva v Sloveniji 1923*. Broš. Din 42.—
Fink: *Zbirka naredb in odredb za osnovne in meščanske šole ter učiteljice v Sloveniji*. I. zvezek (od prevrata do konca I. 1920.) broš. Din 10.—, II. zvezek (za I. 1921.) broš. Din 14.—, III. zvezek (za I. 1922.) broš. Din 15.—

Slike.

Sič: *I. Kmečka soba na Gorenjskem*.
Sič: *II. Kmečka hiša na Gorenjskem*.
30×3×90×5 cm. Slika à Din 30.—
Stenske table k Widrovji Proi čitanki. Table imajo na obeh straneh nalepljeno čtivo. 13. tabel. Cena Din 220.—
Šaša Šantel: Serija razglednic Stara Ljubljana. Din 10.—

Galerija naših velmož.

1. Trubar	8. Gregorič
2. Vodnik	9. Aškrc
3. Slomšek	10. Tavčar
4. Prešeren	11. Levce
5. Levstik	12. Erjavec
6. Stritar	13. Jenko
7. Jurčič	14. Cankar
	15. Gangl

61×5×47×5 cm.

Slika à Din 10.—

TELEFON ŠTEV. 312.

VSE KNJIGE, KAKOR TUDI KNJIGE DRUGIH ZALOŽB SE DOBE V

ČRKOVI RAČUN ŠTEV. 10761

KNJIGARNI UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6 IN V PODRUŽNICI KNJIGARNE, SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 2.